

Advies

Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk
12 december 2025

Advies over de wijziging van het uitvoeringsbesluit Amateurkunstendecreet

Op 21 november 2025 vroeg de minister bevoegd voor Cultuur *Caroline Gennez* de SARC om advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2024 tot uitvoering van het Amateurkunstendecreet van 8 maart 2024, wat betreft het bedrag van de tussenkomst voor deelname aan buitenlandse initiatieven.

Contextualisering

Op 1 januari 2025 trad het nieuwe Amateurkunstendecreet in werking. Dit decreet legt de nadruk op talentontwikkeling en internationalisering. Die ambities worden gerealiseerd via een uitbreiding van de opdrachten van de negen amateurkunstenorganisaties, de invoering van een nieuwe meerjarige subsidie voor amateurkunstengroepen en een versterking van de bestaande internationale subsidielijnen.

Naast een subsidielijn voor internationale projecten en voor internationale Ambassadeurs Amateurkunsten, wil het decreet met de *“tussenkomsten voor deelname aan een initiatief in het buitenland”* zowel individuele amateurkunstenaars als amateurkunstengroepen stimuleren om hun talenten in het buitenland te tonen.

Advies

Aanpassing van het maximale bedrag voor groepen

De subsidielijn *“tussenkomsten voor deelname aan een buitenlands initiatief”* is een verderzetting en uitbreiding van de vroegere *“reistoelagen voor deelname aan een internationaal project”* (Amateurkunstendecreet 2000). Sinds 2025 werd de subsidielijn uitgebreid, naar o.a. concertreizen, en ook komen meer soorten onkosten in aanmerking voor een tussenkomst. In het verleden trokken amateurkunstenverenigingen al aan de alarmbel over het ontoereikende budget op deze subsidielijn. Een structurele budgetverhoging was noodzakelijk om de ambities van het decreet te realiseren. In de praktijk bleek dat de voorziene enveloppe van de *“tussenkomsten”* in 2025 al uitgeput was na 6 maanden.

De minister wil met de verlaging van het maximale budget voor groepen van € 20.000 naar € 9.000 het beschikbare budget kunnen spreiden over meer kandidaat-aanvragers. Die redenering kan er effectief voor zorgen dat meer beoefenaars kans maken op een tussenkomst. Wel is het belangrijk te beseffen dat hierdoor grote groepen en ensembles vaker een groter deel van de kosten zelf zullen moeten dragen.

De SARC acht het essentieel om de maatregel snel te evalueren. De kernvraag daarbij is of de verlaging van het maximumbedrag daadwerkelijk voldoende spreiding creëert binnen de subsidielijn en of dit geen onbedoelde rem veroorzaakt voor groepen die niet in staat zijn om bij te passen.

Regeling voor feitelijke verenigingen

Het amateurkunstenveld draait bij uitstek op vrijwilligers en tijdelijke samenwerkingsverbanden. De subsidielijn "tussenkomsten voor deelname aan een buitenlands initiatief" was de meest laagdrempelige subsidielijn van het decreet én de enige lijn waaraan alle actoren uit het brede amateurkunstenveld konden deelnemen: zowel individuele beoefenaars, verenigingen met rechtspersoonlijkheid als tijdelijke collectieven of samenwerkingsverbanden uit de verschillende disciplines of cross-disciplinaire projecten.

De realiteit is dat vele amateurkunstinitiatieven functioneren als feitelijke vereniging of als tijdelijke samenwerkingsverbanden. De regeling voor feitelijke verenigingen wordt met dit besluit gelijkgeschakeld met de regeling voor natuurlijke personen. Deze verenigingen kunnen slechts een beroep doen op een lager bedrag. Voor de verklaring hiervoor verwijst men naar het aansprakelijkheidsrisico. Verenigingen met rechtspersoonlijkheid kunnen immers een groter bedrag krijgen.

Door het in het ontwerp te hebben over *"een natuurlijke persoon die optreedt namens een amateurkunstengroep die georganiseerd is als feitelijke vereniging"* verschuift men de aansprakelijkheid eigenlijk nog méér naar één persoon. Immers: in een feitelijke vereniging is in principe iedereen gezamenlijk aansprakelijk, terwijl het ontwerp - en de wijze waarop men het bedrag toedicht aan één persoon - die aansprakelijkheid bij één persoon concentreert. Men schrijft dus mensen te willen beschermen door een lager bedrag toe te kennen, maar neemt daarmee in de feiten het risico niet weg. Deze gedachte vertrekt vanuit de idee dat een project dat een lagere tussenkomst krijgt per definitie ook een project is dat minder kost, wat niet noodzakelijk zo is. Het risico staat overigens niet in verhouding met het toegekende bedrag. Een lager subsidiebedrag doet het risico op een tekort stijgen.

De nota stelt verder ook dat iemand die aanvraagt namens een feitelijke vereniging steeds persoonlijk en hoofdelijk aansprakelijk is. Daarbij lijkt men ervan uit te gaan dat het altijd de aanvrager is die aansprakelijk zal zijn, maar dat is niet correct. In het geval van een feitelijke vereniging kan ieder lid voor het geheel van de schade(vergoeding) aangesproken worden. Een schuldeiser kan dus kiezen wie hij aanspreekt, waarna het individuele lid naderhand verhaal kan halen bij andere leden.

De SARC vraagt daarom met aandrang om de huidige toegankelijkheid voor feitelijke verenigingen te behouden, gezien het typische DNA van het amateurkunstenveld en gezien de bovenvermelde risico's. Dit sluit aan bij eerdere adviezen van de SARC waarin werd aangegeven dat het niet opportuun is om de feitelijke verenigingen sowieso te weren uit projectsubsidieëring.¹

¹ [20230615_sarc_advies_amateurkunstendecreet.pdf](#)

Evaluatie van de aanvraag- en beoordelingsprocedure

Naast het aanpassen van het maximale bedrag, moet ook de aanvraag- en beoordelingsprocedure onder de loep genomen worden. De huidige procedure, waarbij doorlopend kan worden aangevraagd, lijkt op zich laagdrempelig. In de praktijk ontstaat echter een ongelijke behandeling: aanvragers die vroeg in het kalenderjaar indienen, hebben aanzienlijk meer kans op ondersteuning. Aanvragen die later in het jaar worden ingediend — vaak gelinkt aan toonkansen die pas laat bekend worden — moeten terugvallen op restbudgetten of worden geconfronteerd met een aanvraagstop. Het principe first come, first served leidt dan ook tot een ongelijke behandeling, zeker voor disciplines waarin internationale toonkansen vooral na de zomer plaatsvinden.

De SARC adviseert om het budget te verdelen over de verschillende jaarhelften, zodat alle aanvragers aanspraak kunnen maken op een tussenkomst, ongeacht het moment waarop ze hun aanvraag indienen.

Ten slotte merkt de SARC op dat individuele amateurkunstenaars en bepaalde disciplines moeilijker de weg vinden naar deze subsidielijn. De SARC waardeert de beslissing om het maximale bedrag voor individuele beoefenaars op te trekken van € 2500 naar € 3000, maar benadrukt dat er nood is aan een verdere evaluatie en eventuele aanpassingen in communicatie, criteria of procedure om de drempels te verlagen.

Namens de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk,

Frie Degreef
Voorzitter

Dirk Verbist
Ondervoorzitter

Annick Schramme
Algemeen voorzitter

Bart Dierick
Algemeen secretaris